

BAYRAK VE SANCAK

دخل مكة ولواؤه ابيض (1) ولواؤه ابيض مكتوب عليه لا اله الا الله محمد رسول الله (2)

Muhterem cemaat,

Şühedâ kaniyla sulanmış, bağrında hürriyet ve istiklâl rüzgârlarının estiği vatan toprakları üzerinde ayyıldızlı bayrağımızın şanlı, şerefle dalgalandığını görüp de heyecanlanmıyacak bir Türk tasavvur edilebilir mi?

Hiç şüphe yok ki bu soruya verilecek bir tek cevap vardır, hayır.

Bayrak bizim varlığımızın, istiklâl ve hürriyetimizin sembolü, şu topraklar üzerinde insanlık şeref, vekar ve haysiyetiyle yaşama hak ve kudretine sahip olduğumuzun beraatıdır.

Allah'ın böyle eşsiz ve emsâlsiz yüce bir nîmetine nâil olan Müslüman Türk'ün şükran dolu bir gönülle bu nîmet üzerine eğilmesi, va'zına onu konu olarak seçip ondan kıvançla bahsetmesi ne eşsiz ve emsâlsiz bir zevktir.

Sevgili Peygamberimiz ibret ve hikmetlerle dolu hayatlarında bayrak ve sancağa da gereken önemi vermişler, bu suretle bizlerin de bu sâhada kendileri gibi hareket etmesini istemişlerdir.

İslâm Tarihine bir göz atarsak görürüz ki Peygamberimizin bayrak ve sancakları olduğu gibi Onun bayraktar ve sancaktarlığını yapmak şerefine ulaşmış birçok mutlu insanlar da vardır. Biz burada bunlardan bir kısmını yâdetmeden geçemeyeceğiz :

1 — Hz. Ebû Bekir, 2 — Hz. Ömer, 3 — Hz. Ali, 4 — Hz. Hamza, 5 — Hz. Zübeyr, 6 — Hz. Sa'd bin Muaz, 7 — Hz. Sa'd bin Ubâde, 8 — Hz. Talha, 9 — Usame, 10 — Hz. Gays bin Sa'd, 11 — Hz. Mus'ab bin Umeyr, 12 — Hz. Ebû Mürsed, 13 — Hz. Ubeyde bin Hâris..

Aziz cemaat, Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır... Toprak, eğer uğrunda ölen varsa vatandır...

Muhterem Müslümanlar, bayraklar çok eski tarihlerden beri milletlerin istiklâllerini ifâde eder, üzerinde milletlerin tarihî geleneklerini sembolik bir şekilde izah ederdi. En eski milletlerin ordularında çeşitli resim ve işaretlerle şecaatları bayraklarında gösterilirdi. Tarihin derinliğine inerek, bayrağın

(1) Livâ-i İslâm Dergisi, Yıl : 1947 (Mısır).

(2) Livâ-i İslâm Dergisi, Sayı : 1, Yıl : 1947 (Mısır).

gelişmesini tetkik edecek olursak, şu neticeyi elde etmiş oluruz : Tarihte eski İranlıların, Asurların, Sümerlerin, Hititlerin ve diğer eski milletlerin bayrakları olduğu görülmektedir. Bugünküne benzeyen bayraklar ise ilk defa Çin ve Hindistanda milâddan önce 1122 yılında kurulan Çu hânedanının beyaz bir bayrağı olduğu söylenir. Daha sonra başka milletlerde de âdet olan bayrak, İslâmiyetin ilk çağlarında Arap yarımadasına da yayılmıştı. Hicretin ilk yıllarında hemen her kabilenin beyaz bir bayrağı vardı. Hayber harbinden sonra beyaz bayrak yerine siyah zeminli bayrak kullanıldığı görülmektedir. Bugünün medenî Avrupasına da bayrağın âdet olup yayılması İslâmın etkisiyle olmuştur. Bilhassa haclı seferleri esnasında Müslümanlardan aldıkları bir gerçektir.

Aziz cemaat,

Biz Türklerde ise bayrak kullanmak âdeti çok eski devirlere dayanır. İslâm dînini kabulden önce muhtelif Türk devletlerinde Damga ve Tuğ gibi adlarla bayrak kullanılmıştır. İlk Türk İmparatorluğu olan Orta Asya Hun Devletinde, bayrağın üstünde kurt timsâli bulunuyordu. İslâmiyeti kabulden sonra Türklerin kurdukları ilk büyük imparatorluk olan Gazneliler de siyah bayrak kullandılar. Bugünkü Türkiyemizde kurulan ilk Türk devleti olan Anadolu Selçukluları da siyah bayrak kullanmışlardı. Daha doğrusu Türkler İslâmiyeti kabul ettikten sonra bazı geleneklerinden fedakârlık ederek İslâmın te'siri altında kalmışlardır. Hz. Muhammed'in kullandığı bayrağın siyah renkte oluşunun etkisinde kalan türkler yüzyıllar boyu bunu taklit ederek, kendi millî an'anelerini ihmâl etmişlerdir. Fakat daha sonra Türkün Hilâli bütün İslâm dünyasının alâmet-i fârikası olmuştur. Dünyanın her tarafındaki Müslüman mâbedlerinin kubbe ve minârelerin üstünde bulunan sembolik hilâl bundan ileri gelmektedir.

Muhterem cemaat, bayrağın tarihî gelişmesini kısaca izah ettikten sonra gelelim bugünkü bayrağımızın durumuna : Bayrağımızın esasını teşkil eden kırmızı renk XV. yüzyıldan beri kullanılmaktadır. Üzerindeki ayyıldız ise 1793 yılında resmî bir mâhiyet alarak, o devirdeki devletin resmî bayrağı hâlini almıştır. Ancak bayraktaki yıldız, bugünkü gibi beş köşeli olmayıp, sekiz köşeliydi. Beş köşe şeklini 1860 yılında aldı. Bayrağımızın eb'âdı, kullanılışı ve şekli 29 Mayıs 1936 da kabul edilen bir kanunla kesin olarak tesbit edildi. Şanlı bayrağımızın kırmızı zemin üzerine ay-yıldız konuluşunun, savaşta şehit düşen bir Mehmetçiğin alnından akan asil kana gece ay-yıldızın aksetmesinden alındığı söylenmektedir. Bu hâlini şâirlerimiz şöyle dile getiriyorlar :

*Türk Bayrağı kırmızı, aktır Ay'ı Yıldızı
Gönüllerde yaşayan odur, bir peri kızı
Denizlere şan verir, karalara can verir
Bize heyecan verir, düşman kalbine sızı*

*Bir seher yıldızıdır, ortadaki yıldızı
Onun için her yanı, böyle olmuş kırmızı
Kan rengine boyanmış, tâ göklere dayanmış
Arkasından uçarız, bize o verir hızı. (1).*

*Ey mavi göklerin beyaz ve kızıl süsü
Kız kardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü.*

S A N C A K

Sancak, bir ordunun namus, şeref ve hürriyetinin tek timsâlidir. Bu kutsal alâmet uğrunda ferdlerin ülküsü birleşir, îmanları perçinleşir. Bu birlik ve beraberlik nişânesi, vatanın siperi, Türk'ün izzeti, asil Türk kadınının da duvağıdır. Evet o, necib Türk milletinin medâr-ı ıftihârı olan şanlı ordusunun kahramanlık kaynağıdır. Bunun içindir ki bir alayın son eri şehit olmadıkça onun sancağı hasmı eline geçemez. Türk tarihinde kahraman askerinin en mukaddes malı sancağı olmuştur. Nasıl olmasın? Dünya tarihini dolduran zaferler hep o sancağın altında kazanılmıştır. Bütün savaşlarda milleti tarafından kendisine nâmus ve haysiyet olarak teslim edilen sancak, sayısız şehirler kalesine, ülkeler burcuna dikilmiştir. Türk askerî tarihinin geleneksel bir âdeti olan sancak merasimi bugün de aynı heyecan ve gurur içinde devam etmektedir. Herhangi bir alaya sancak verildiği zaman, o alay komutanı alayını içtima ettirir, sancak elinde olduğu halde şu yemini eder: «Sancak, millet tarafından alayımıza emânet edildi, sancağımızı canla başla muhafaza edeceğiz, muharebenin en sıkışık zamanlarında sancağı hatırlayarak yurda ve millete karşı olan vazifemizi yapacağız ve sancağımızın müdafaası için kanımızı son damlasına kadar akıtacağız ve alayda tek kişi kalsa düşmana bırakmayacağız.»

Muhterem din kardeşlerim, sancağa saygı, sancağı temsil eden (orduya ve ordunun mümessili olduğu) millete ve vatanadır. Onun uğrunda ölmek ölümünün en şerefliisidir. Bu şerefli ölüme erişebilmek için nice îman dolusu sîneler hasmın mermileri ile delik deşik olmuştur. Misâl mi istersiniz? Dile gel feth-i mübînin ilk sancağını İstanbul surlarına diken Ulubathı Hasan! Konuş, Kosova, Mohaç, Malazgirt, Plevne, Niğbolu, Galiçya şehitleri!.. Kalk bütün heybetinle Çanakkale'nin meçhul askeri, kanlı kefeninle seyreyle...

*Aç vatan bağrını İlâhına aç,
Çıkar şühedânı da meydana saç.*

Aziz Müslümanlar, İslâm'ın tarihinde de bu gibi misâller pek çoktur. Yapılan cihatlar hep bayrak için olmuştur. Peygamberimizin ordu kumandan-

(1) M. Şerafettin Yaltkaya.

larından Hz. Ali'nin kardeşi Ca'fer, müşriklerle yapılan bir savaşta kolları kesildiği halde en mukaddes emâneti olan sancağı yere düşürmemiş, sîne-sine sararak savaşa devam etmiştir.

Türk'ün şecaatı ve İslâm'ın îmânı ile yuğrulan bizlerde en mukaddes emânet sancak olmuştur ve ebediyen böyle olacaktır.

*Korkma sönmez bu şafaklarda yüzen ALSANCAK
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.*

Hamza AYAN
